

Monika
STEINHOLM

Anneli
FURMARK

LAD IKKE DE DØDE KOMME HER

KRABAT

LAD IKKE DE
DØDE KOMME
HER

Døden er overalt.

Min bil suser afsted. I et sving ligger der blomster i vej-
kanten. Det må være bedre at forsvinde fra verden på den
måde, hurtigt og brutalt, end at visne væk på sygehuset som
mor.

Længere mod nord bugter bakkerne sig. Jorden på begge sider
af vejen er nypløjet og kulsort. Vinduesviskerne glider frem og
tilbage over ruden i en søvndyssende rytme.

På en rasteplads i ingenmandsland holder jeg ind for at
strække benene. En krage holder mig med selskab. Den
hakker i et rensdyrkadaver, der ligger i grøften. Det meste af
pelsen er faldet af dyret. Fuglen hakker næbet ned i kødet,
river løs og sluger.

”Jeg hedder Cecilia,” siger jeg til kragen.

Jeg tænker, om den vil være min ven, men den ser bare på
mig med sine sorte kuløjne, inden den sluger en bid af det
døde dyr.

Af jord er du kommet, til jord skal du blive, tænker jeg. Mor blev heldigvis kremeret. Jeg behøver ikke bekymre mig om, at hun genopstår fra de døde og fortsætter med at terrorisere mig.

Min mobil er tavs. Selv om der aldrig er nogen, der ringer eller skriver beskeder, tjekker jeg den alligevel. Ingenting.

Kragen er formentlig mindre fortabt end mig. Den har sikkert et træ, som den kalder for sit, og når den letter og flyver over markerne, ved den nok, hvor den skal hen. Jeg sætter mig tilbage i bilen, har ingen plan, vil bare væk fra alt.

Da det bliver aften, har jeg kørt så langt, at mørket ikke længere sluger landskabet. Jeg er kommet til kysten. Udenfor bilen er alt blødt og gråt. Bølgerne er hvide på toppene og æder af stranden.

Længere mod nord er der stadig små pletter med forårs-sne. Fyrreskov bliver til birkeskov. Jeg kører ind på en smal grussti, der fører ind mellem knudrede, nøgne træer. Grenene er krogede fingre, der strækker sig mod himlen. Ingen gadelygter. Ingen huse. Ingen bilspor.

Efter næsten fem kilometer standser vejen ved en lille gård.

Jeg trækker håndbremsen og slukker motoren. Da jeg åbner bildøren, er der helt stille omkring mig. Ingen susen fra biler eller radioer.

Kun et krageskrig skærer gennem aftenen, og først nu går det op for mig, hvor træt og udmattet jeg er.

Der er ingen dækning på mobilen. Da jeg holder den op for at tage et billede af gården, bliver lyset tændt, og døren går op.

En silhuet kommer til syne på trappen. Stille går jeg tilbage mod bilen, mærker rædslen krybe op ad ryggraden.

”Er det fremmede?”

Stemmen er mørk og ru. Skuldrene brede, kroppen stærk. På et øjeblik kan han være nede hos mig.

”Har du bilproblemer?”

”Jeg kørte forkert. Jeg skulle lige til at smutte,” siger jeg og åbner bildøren, mens jeg stirrer på huset.

Veteranbilen i indkørslen er ødelagt og mangler to dæk.

”Du burde ikke være ude alene så sent.”

Lyden af vingeslag skærer gennem luften, og en mørk fugl slår sig ned i grantræet til højre for mig.

En kvinde kommer ud og stiller sig ved siden af manden. Jeg slapper af.

”Inviter nu pigen ind, Erik,” siger hun og vender sig mod mig. ”Vi skal lige til at spise aftensmad. Kom nu, du ser træt ud.”

Hun rækker hånden ud mod mig. Kragen i træet skriger hæst, den synes åbenbart, at jeg skal sige ja tak. Sulten gnaver i maven, og jeg lader mig føre ind i huset, der lugter gammelt og råddent.

”Jeg hedder Tora,” hvisker kvinden og lægger armen om mig.

Toras hjemmesko slæber mod gulvet, mens hun halter frem og tilbage mellem køleskabet og bordet med pålæg og tallerkner.

Det brune hår har grå striber og er sat op i en løs knold.

Hun hælder mælk i mit glas, og jeg tager en stor tår, mens jeg ser mig om i det blåmalede køkken.

”Værs’go og spis,” siger Erik og ruller ærmerne op på sin ternede skjorte.

De virker ældre, end mor var, men ikke så gamle, som jeg først troede. Det gammeldags tøj, de har på, giver mig en slags bedsteforældrefornemmelse.

Mine hænder ryster, da jeg tager en skive brød.

En orange kat kommer listende ind i køkkenet. Den smyger sig rundt om mine ben og spinder. Varmen fra dyret fylder min krop med ro.

Tora sætter et fyrfadslys på bordet mellem solbærmarmeladen og osten. Hun trækker sin uldtrøje tættere om sig.

Osten smager anderledes, end jeg er vant til.

Tora ser på mig og smiler.

”Vi laver den selv,” siger hun.

”Hvor bliver Torbjørn af?” spørger Erik.

Tora ser forventningsfuldt mod køkkendøren.

Ingen af dem forklarer, hvem Torbjørn er.

Katten skyder ryg. En kuldegysning kryber op ad min ryg-rad og spreder sig i hele kroppen. Bedstemor plejede at sige, at kuldegysninger kommer, hver gang nogen går over det sted, hvor du skal begravnes.

Pludselig lyder der tunge trin på trappen. Erik er ved at smøre en skive brød og standser midt i bevægelsen. Tora holder tekanden i den ene hånd og koppen i den anden. Jeg knytter hænderne og presser neglene hårdt ind i håndfladerne, da køkkendøren jamrer og går op.

Torbjørn er nogle år ældre end jeg, og ganske pæn. Han gør et kast med hovedet, så det lyse hår kommer fri af hans pande. Med en stor hånd gnider han sig i øjnene, gaber og stopper sin hvide T-shirt ned i et par løse, brune bukser. Han fastholder mit blik lidt for længe, men han får mig ikke til at se væk. Stille tager jeg en bid af mit brød og tygger forsigtigt med munden lukket.

Marmeladen er sur, men god. Næsten som at spise bærrerne direkte fra busken. Tora spørger ind til min familie, og jeg siger, at jeg ikke har en.

"Aha," siger hun og rører ved guldkorset om sin hals.

"Har I wi-fi?" spørger jeg.

Erik ryster på hovedet.

"Og ingen dækning?"

Tora smiler skævt.

"Her, drik lidt mere te," siger hun og fylder mit krus igen.

Jeg trækker på skuldrene og lægger telefonen tilbage i min lomme. Drikker teen, selv om den ikke er specielt god, og mærker en dejlig varme sprede sig i kroppen.

Katten hopper op i mit skød. Den hedder Lurven, fortæller Torbjørn og ser på mig, mens jeg stryger den over pelsen. Kattehårene klør i næsen.

Da Lurven hopper ned, er der hår i mit skød og i smørret.

"Den må egentlig ikke være her, når vi spiser," siger Erik.

Med et miav forsvinder katten ind i stuen. Den vrikker med kroppen, og det ser næsten ud, som om den danser.

Mit syn er sløret, og Torbjørns ansigt er uklart, da jeg ser på ham. Jeg er kørt alt for langt i dag. Skulle have holdt ind et sted for natten for længe siden.

"Tak for maden," siger jeg og rejser mig. Jeg føler mig svimmel og frygtelig træt. "På tide at komme videre."

"Vrøvl," siger Erik. "Du kan sove i gæsteværelset i nat."

"Det er bare hyggeligt at have besøg, og du ser træt ud. Sengen er redt," siger Tora.

Torbjørn kigger ned i bordet. Kinderne er røde.

"Vi har ventet på dig," siger han.

Jeg ser på ham og smiler forsigtigt for ikke at virke uhøflig, bemærker, hvordan gulvet gynger under fødderne. Det mest naturlige ville vel være at løbe mod døren og kaste mig ind i bilen. Men det er første gang, nogen har ventet på *mig*. Af en eller anden grund føles det lidt rart.

Desuden er jeg glad for, at jeg slipper for at sove sammen-

krøbet på bagsædet i bilen parkeret på en rasteplads.

Eller på mit gamle værelse, der lugter af cigaretrøg og mug.

Da jeg henter min toilettaske, føler jeg mig uendeligt udmattet. Jeg klarer kun lige at komme ind i huset igen.

Sengen er smal med småblomstret dynebetræk. På væggene hænger gamle familieportrætter i sort-hvid. Alvorlige ansigter, der stirrer ind i kameraet med glasagtige øjne. Gamle fotografier har altid fået mine nakkehår til at rejse sig. Det føles, som om en del af sjælen stadig er derinde bag det buede glas.

Ude i gangen kan jeg høre Toras haltende gang. Hun går frem og tilbage, og lige før jeg falder i søvn, tænker jeg, at det virker, som om hun vil sørge for, at ingen kommer ind. Eller ud.

2

Jeg går langs med en smal vej. På begge sider er skoven høj og tæt. Jeg kan ikke gøre andet end at fortsætte ligeud. Over mig vokser en skygge sig større og større.

”Pas på dig selv, Cecilia,” siger mors stemme.

Selv om jeg ved, det er en drøm, bliver jeg irriteret. Mor brød sig ikke om mig, da hun var i live, så hvorfor skal jeg lytte til hende nu?

”Pas på dig selv!” råber hun så højt, at jeg vågner.

Da jeg åbner øjnene, er der helt stille i værelset.

I går aftes tog jeg kun min toilettaske med ind. Nu står min taske ved siden af sengen og ser unaturligt slap ud. Da jeg åbner den, er den tom. Det tøj, jeg tog af i går og efterlod i en bunke på gulvet, ligger pænt på stolen under vinduet. Resten ligger sirligt lagt sammen i skabet.

En hane galer, og da jeg kigger på det gamle vækkeur på natbordet, er klokken kun halv seks.

Gennem den smalle sprække omkring døren kan jeg se, at lyset i gangen er tændt. Min mobil ligger ikke på natbordet, hvor jeg lagde den. Jeg kigger i skuffen og på skrivebordet, kaster dynen på gulvet og mærker rundt i kanten af madrassen, men mobilen er ingen steder.

Fra underetagen hører jeg snak.

Stille, stille lister jeg hen over det iskolde gulv. Det knager i træværket. Hånden ryster, da jeg rækker ud efter dørhåndtaget. Forsigtigt trykker jeg det ned. Holder vejret, mens jeg trækker døren ind mod mig. Den glider op med et knirk.

Familien sidder omkring køkkenbordet og småsnakker, da jeg kommer ned.

"Godmorgen," siger Tora og smiler.

"Hvorfor har I taget alle mine ting indenfor?" spørger jeg.

"Undskyld, vi skulle have spurgt dig først," siger Tora.

Erik rejser sig og lægger en hånd på min skulder.

"Vi har længe tænkt på at få noget sommerhjælp. Kunne du tænke dig at blive i et stykke tid?"

Jeg trækker på skuldrene. Så var det måske ikke *mig*, de havde ventet på. Men *en som mig*.

"Det er vi glade for," siger Tora, selv om jeg ikke har svaret endnu.

"Er der nogen, der har set min mobil?" spørger jeg.

Tora møder mit blik og smiler, som om hun skal til at forklare noget, der giver sig selv.

”Her i huset har vi visse regler, som vi lever efter. Hvis du vil blive, skal du respektere den måde, vi lever på. Forstår du?” Hun fjerner et hår fra min sweater, før hun fortsætter. ”Vi forsøger at leve spartansk. Vi klarer os med det, vi producerer her på gården. Vi holder andagt hver søndag. Og ved solhverv ofrer vi til Gud. For det er ham, der giver os solen og årstiderne, græsset, der gror, og mælk fra køerne.

”Fint,” siger jeg og tager imod tekoppen, som Tora holder frem mod mig.

Jeg har altid været god til at tilpasse mig. Tænker, at det her sted kan være lige så godt som noget andet. Mor havde også regler: *Ikke tale til mig, når jeg sover, hold dig væk, når jeg har besøg, ikke plage, skaf penge til mad.* Jeg kan bedre lide Toras regler.

”Godt,” siger Tora og aer mig over håret.

Den pludselige berøring giver mig lyst til at rykke mig væk, men jeg bliver stående. Lader hende stryge håret om bag mit øre. Med ét føler jeg mig som et barn igen, et lille barn, der har brug for, at nogen passer på mig. Træffer valg for mig. Jeg er træt af at være den voksne.

Gården, der virkede så forladt i går, summer nu af liv. Det er det her, jeg har drømt om, mens jeg har rakket rundt mellem høje, slidte betonhuse. Jeg ved ikke, hvor mange gange jeg spurgte mor, om jeg måtte få en hund eller kat, men hun sagde altid nej. Og da jeg en dag kom hjem med en haltende

kat, jeg havde fundet bag en skraldecontainer, var den væk næste morgen, selv om jeg havde sørget for at lukke både vinduet og døren ind til mit værelse.

Hønsene spankulerer rundt i deres indhegning og samler korn og kartoffelskræller op med næbbet. I stalden er der køer, der muher.

Da Torbjørn skubber døren til stalden op, piler mus i lange rækker langs væggene og forsvinder. Lurven smutter forbi mine ben og fanger en af dem. Den kaster den op i luften. Slipper den. Lader den løbe et lille stykke, før den sætter klørne i den igen. Musen piber højt, men det får bare Lurven til at angribe med endnu større iver.

Fårene bræger. Deres ånde er varm, da jeg stikker hånden frem for at hilse. Torbjørn bøjer sig ind over indhegningen og samler et af lammene op.

”Vi var nødt til at fodre hende med flaske i flere uger,” siger han.

Lammet sutter på mine fingre. Det har en lille, sort plet på mulen. Tænderne gnider mod huden. Jeg får lov til at holde lammet, og det borer næsen ind mod min hals. Jeg har altid holdt mere af dyr end mennesker.

Torbjørn åbner døren og slipper fårene og kørerne ud. De løber lidt rundt, før de falder til ro og giver sig til at lede efter noget spiseligt i det glatte forårsgræs.

Solen hænger lavt over fjeldet i horisonten. Den spejler sig i sneen på jorden, blænder mig.

Torbjørn og jeg går ved siden af hinanden. Han peger på en kartoffelmark og en jordbærmark. Ribsbuske og hindbærkrat stikker op ad de sidste snebunker som tørre, lige pinde. Jeg trækker jakken tættere om mig.

Da jeg vender mig mod huset, farer jeg sammen. Væggen under tagryggen er sort og forkullet. Det ene vindue på første sal mangler en rude og er bare et gabende hul.

"Hvad er der sket?" spørger jeg.

Torbjørn er stille længe. Stirrer bare på huset, næsten som om han opdager skaden for første gang.

"Det taler vi ikke om," siger han til sidst.

"Men skal det ikke repareres?"

"Nej," siger han og virker næsten vred. "Så kan det være, at vi glemmer, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert. Og så straffer Gud os."

"Hvad mener du?" spørger jeg.

"Hvis vi ikke lever som Biblen siger, så går det os dårligt, det sørger naboerne og Gud for," hvisker Torbjørn.

"Hvad mener du?" Jeg ser mig omkring. Jeg kan ikke se et eneste hus.

Torbjørn kaster et langt blik over på den anden side af floden, der løber bag huset.

"De har deres metoder."

”Hvilke metoder?” spørger jeg og må småløbe for at følge med ham. ”Vent,” siger jeg og griber ham i armen.

Han møder mit blik, og jeg mærker en underlig varme løbe gennem kroppen.

”Lad os ikke snakke om naboerne. De kan høre os.”

Under sneen klukker og risler det. Når sneen smelter, vil floden blive vild og frådende. Floder om foråret kan være forræderiske. De vokser sig større under broer af sne, graver vinteren væk nedefra. Træder man ud på sneen, går man igen-nem. Jeg har hørt skrækhistorier om hunde, der er blevet ført mange kilometer væk, og først er blevet fundet om sommeren.

Torbjørn trækker mig væk fra flodbredden. Holder mig hårdt i hånden.

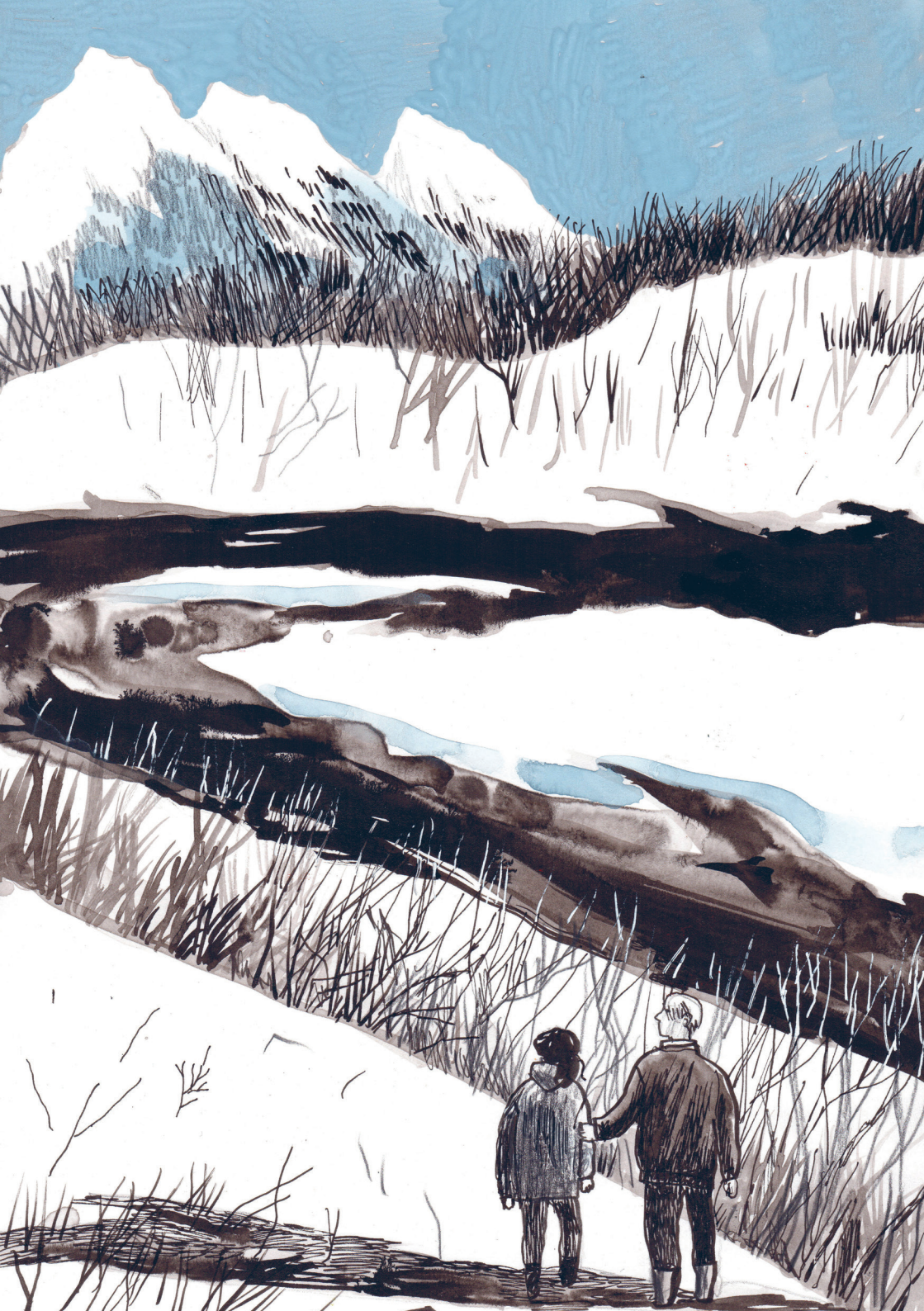
”Kom,” siger han.

Han holder mig lige længe nok til at være sikker på, at jeg følger efter. Da han slipper mig, føles min hånd kold og nøgen. Mit blik er fæstnet til den forkullede husvæg. Bag mig, på den anden side af floden, sidder kragerne og skriger hæst.

”Hvad mente du med, at naboerne kan høre os?”

Torbjørn standser og ser på mig.

”Du er vældig pæn,” siger han og rødmer, og jeg spørger ikke om mere.

Til frokost spiser jeg så mange vaffer, at jeg falder i søvn på sofaen og ikke vågner før ud på eftermiddagen.

”Du er vist frygteligt træt,” siger Tora og ser kærligt på mig.

”Mm,” siger jeg og lukker øjnene igen.

Jeg har været udmattet hele mit liv. Af at passe på mig selv. Udmattet af at holde mig væk, når mor havde mænd på besøg. Slidt af at fjerne sprutflasker, når det bankede på døren. Udmattet af at prøve at falde i søvn med puden over hovedet, mens glas blev knust og verden rasede udenfor mit værelse.

MONIKA STEINHOLM

Monika Steinholm er en norsk forfatter. Hun er uddannet på forfatterlinjen på universitetet i Tromsø.

Hun debuterede i 2015 med ungdomsromanen *Fuck Verden* og har siden udgivet en række bøger til børn og unge - og en spændingsroman for voksne.

Flere af hendes bøger er nominerede til litteraturpriser i Norge.

Lad ikke de døde komme her er hendes første bog, der er oversat til dansk.

